

**Raftul
Denisei**

Colecție coordonată de
DENISA COMĂNESCU

JAMES MEEK

Un gest de iubire

Traducere din engleză de
FRAGA CUSIN

HUMANITAS
fiction

Coperta de
IONUȚ BROȘTIANU
Redactor
RALUCA POPESCU

JAMES MEEK
THE PEOPLE'S ACT OF LOVE
Copyright © James Meek, 2005
The moral right of the author has been asserted

© HUMANITAS, 2007, pentru prezenta versiune românească

EDITURA HUMANITAS
Piața Presei Libere 1, 013701 București, România
tel. 021/317 18 19, fax 021/317 18 24
www.humanitas.ro
Comenzi CARTEA PRIN POȘTĂ: tel. 021/311 23 30,
fax 021/313 50 35, C.P.C.E. – CP 14, București
e-mail: cpp@humanitas.ro
www.librariilehumanitas.ro

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
MEEK, JAMES

Un gest de iubire/ James Meek ; trad. : Fraga Cusin. -
București : Humanitas, 2007
ISBN 978-973-50-1765-1
I. Cusin, Fraga (trad.)
821.111-31=135.1

*Ocupat să reconstruiască lumea, omul a
uitat să se reconstruiască pe sine.*

ANDREI PLATONOV,
Pepiniera omului nou

Samarin

Când Kirill Ivanovici Samarin avea doisprezece ani, cu mult înainte să fi deslușit printre izurile de manuale și colonie, într-un ghiozdănel de fată, inconfundabilul miros de dinamită, i-a cerut unchiului său permisiunea de a-și schimba numele patronimic. Nu mai voia să fie „Ivanovici“. Acel Ivan de la care-i venea patronimicul, tatăl său, murise când el avea doi ani, la puțină vreme după mama sa, și de-atunci trăise la unchiul său. Numele de botez al unchiului era Pavel; de ce nu putea să-l cheme pe el Kirill Pavlovici? Când unchiul i-a spus că era ceva ce nu se putea schimba, că așa erau făcute lucrurile, că tații decedați aveau drepturi și li se cuvenea respect, băiatul s-a cufundat într-o tăcere înciudată, și-a strâns buzele și și-a întors privirea, pufnind zgomotos pe nas. Unchiul său cunoștea aceste semne. Le vedea o dată la câteva luni, ori de câte ori băiatul era dezamăgit de vreun prieten, sau când i se spunea să-și stingă veioza și să se culce, ori când încerca să-l împiedice pe unchi să pedepsească un servitor.

Neobișnuit a fost ceea ce a făcut băiatul după aceea. L-a privit pe tutorele său și a zâmbit, apoi a început să râdă. Ce neliniștitoare era privirea ochilor căprui, aproape negri, înălțați spre ochii unchiului, dimpreună cu acel răs, care încă nu era acela al unui bărbat – încă nu-și schimbase vocea –, dar nici de copil nu era.

— N-ai putea să-mi spui doar „Samarin“ de-acum încolo, până va veni vremea să-mi pot alege singur numele?

Și așa a ajuns băiatul de doisprezece ani să i se spună, cel puțin acasă, doar pe numele de familie, de parcă ar fi trăit într-o garnizoană. Unchiului îi era drag nepotul. Îl răsfața când putea, cu toate că Samarin era greu de răsfațat.

Unchiul lui Samarin n-avea copii și era atât de sfios în preajma femeilor, încât era greu de spus dacă îi plăceau sau nu. Ca rang, nu prea avea cu ce se lăuda, însă era bogat. Era arhitect și constructor, unul dintre acei oameni binecuvântați a căror utilitate practică trece dincolo de orice snobism, corupție și prostie a puterilor de care depind. Pe măsură ce Samarin creștea, lumea din Raduga, orașul de pe Volga unde trăia împreună cu unchiul său, înceta să-l mai socotească un orfan nefericit, începând să-l numească *sciastlivcik*, norocosul.

Faptul că nu-l interesa politica nu dăuna bunului nume al unchiului lui Samarin printre nobilii conservatori. La reședința lui nu se întrunea nici un grup de liberali flecari, omul nu era abonat la periodice scoase la Sankt Petersburg și refuza să se înscrie în societăți reformatoare. Cu toate acestea, reformatori de tot felul continuau să-i solicite participarea. Nu fusese întotdeauna indiferent la o cauză sau alta. În vara ne bună a anului 1874, cu mult înainte ca Samarin să se fi născut, unchiul lui se aflase printre studenții care mergeau la sate, ca misionarii, printre țărani, îndemnându-i să se răzvrătească. Țăranii n-aveau habar despre ce vorbeau studenții, îi bănuiau că-și bat joc de ei și, mai cu o șoptă rușinată, mai cu un brânci, le cereau să plece. Unchiul lui Samarin scăpase ca prin minune de surghiunul în Siberia. Și nu-și mai redobândise niciodată mândria pierdută. O dată pe lună, compunea o scrisoare lungă, adresată unei femei pe care o cunoscuse în acele zile și care trăia acum în Finlanda și, exact înainte de-a o expedia, o ardea.

Samarin părea să-i calce unchiului pe urme în privința politicii, însă nu și în relațiile cu femeile. A trecut prin școală și a ajuns la universitatea din localitate, unde s-a înscris la inginerie, fără să se alătore nici uneia dintre societățile de dezbateri sau vreunui clubur de discuții sau cercuri

marxiste semiclandestine frecventate de studenți radicali. Nu-i plăcea nici instrucția cazonă, nu se amesteca nici cu antisemiții militanți care-și pierdeau vremea pe treptele universității, căscând gura la caricaturile de evrei rapaci, cu nasuri coroiate, din cărțuliile negustorilor ambulante. Citea mult – unchiul îi cumpăra orice carte își dorea, în orice limbă –, mergea la petreceri dansante și, la sfârșitul adolescenței, făcea lungi călătorii, vara, la Sankt Petersburg. Când un prieten îl întreba despre etichetele în germană, franceză și engleză de pe cufărul cu care călătorea, el zâmbea și spunea că era mult mai ieftin să cumperi etichete decât să călătorești cu adevărat peste hotare. Avea o sumedenie de prieteni sau, mai curând, o sumedenie de studenți îl numărau printre prietenii lor, deși, dacă se gândeau bine, cei mai mulți dintre ei ar fi putut număra pe degetele de la o mână ceasurile petrecute în compania lui. Femeile îl plăceau pentru că dansa bine, nu se grăbea să se îmbete cu orice chip când se ivea prilejul și le asculta cu interes neprefăcut când vorbeau. Avea un fel al lui de a-i acorda toată atenția unei femei, ceea ce nu doar că o încânta în timpul conversației, ci îi și dădea senzația că timpul pe care-l petrecuseră împreună – indiferent cât de scurt, și de obicei era scurt – era un timp oferit ei dintr-un tezaur prețios, iar Samarin ar fi putut și ar fi trebuit să-l folosească pentru a continua o sarcină măreață. Faptul că nimeni nu știa care era sarcina aceea măreață nu făcea decât să sporească acest sentiment. Pe deasupra, se îmbrăca bine, avea să moștenească o mare avere, era inteligent și totul la el, spiritul lui, forța, chiar și înfățișarea – era înalt, cam subțirel, cu păr șaten, des, până la ceafă și ochi care-și schimbau expresia, de la absența senină la atenția bruscă și intensă – sugera un bărbat care se abține să se dezvăluie pe deplin din considerație pentru semenii lui mai puțin dotați.

Vocile care vorbeau de un Samarin cu mai multe fețe nu erau niciodată ascultate, nu pentru că s-ar fi crezut că sunt motivate de invidie, ci pentru că erau socotite prea obscure

calomniile pe care le vehiculau. Erau primite la fel ca scurtele relatări din ziare despre întâmplări ciudate din alte orașe mici de provincie ca Raduga (dar niciodată din Raduga): citite cu interes, dar nu crezute, și fără nici un efect. Se povestea, de pildă, că Samarin și unchiul său fuseseră văzuți plimbându-se împreună, când nepotul avea cincisprezece ani, și cel care vorbea era nepotul, gesticulând ca și cum ar fi explicat ceva, iar unchiul cărunt era cel care asculta în tăcere, aprobând din cap, cu mâinile la spate, aproape respectuos. În acele zile, erau frământări la sate. Țăranii, furioși că încă le mai datorau moșierilor compensații pentru privilegiul de a fi fost eliberați din iobăgie în urmă cu patruzeci de ani, dădeau foc la conace. Unchiul era solicitat să dirijeze reconstrucția conacelor. Îl lua pe Samarin să-l însoțească atunci când vizita familiile nobililor afectați de incendii. Un martor spunea, și era doar cuvântul lui contra tuturor celorlalți, că-i auzise pe unchi și nepot vorbind între ei după o asemenea vizită, la o familie din stratul cel mai de jos al nobilimii, care-și pierduse tot avutul, și că cei doi râdeau de pățania lor.

— L-am auzit pe băiat râzând primul, pe urmă a început și unchiul! afirma martorul.

În 1910, când avea douăzeci și unu de ani, Samarin a început să se vadă cu Ekaterina Mihailovna Orlova – Katia – colegă de clasă cu el și fiica rectorului universității. Făceau plimbări împreună; aveau apartouri la petreceri; dansau. Într-o zi, la începutul primăverii, tatăl Katiei a poruncit ca relația să ia sfârșit. Samarin îl umilise, spunea el, în timp ce-și rostea discursul anual în fața studenților din ultimul an. Când Orlov vorbise despre cât de norocoși erau studenții să fie tineri într-o epocă în care Rusia se transforma într-o democrație prosperă și iluminată, Samarin începuse să râdă.

— Nu era un răs înfundat sau un chicotit, zicea Orlov, ci un hohot uriaș de răs, tunător ca răgetul unei fiare sălbatice intrată în livada noastră academică.

A urmat o vacanță și Orlov și-a dus fiica la casa de la țară a unuia dintre eforii universității. Samarin a aflat că un

alt student aranjase s-o întâlnească pe Katia în grădina casei, pentru a-i citi poezii scrise de el. Samarin l-a convins pe student să meargă împreună până la moșie. Și l-a înștiințat de preferința Katiei pentru bărbații îmbrăcați în haine de culoare deschisă. Curând după ce bărbații au intrat pe drumul de țară care ducea spre conac, Samarin pe bicicletă, iar celălalt călare pe un cal, s-a petrecut un accident ciudat. Calul, de obicei docil, l-a azvârlit pe poet din șă tocmai când treceau printr-un loc noroios. Costumul alb și fulgarinul bej englezesc ale poetului s-au umplut de noroi, iar el și-a scrântit glezna. Samarin l-a ajutat să reîncalece și poetul a făcut cale întoarsă. Samarin s-a oferit să ducă poemele la conac și apoi să se întoarcă pentru a-l ajuta pe poet să ajungă în siguranță acasă. Poetul a fost de acord. Cei doi s-au despărțit.

La mai puțin de doi kilometri de casă, Samarin a descălecat și a luat-o pe jos, cu o mână ducând bicicleta de coarne, iar în cealaltă ținând poeziile studentului. Versurile erau puternic influențate de creația de început a lui Aleksandr Blok. Cuvintele „lună“, „întuneric“, „dragoste“ și „sânge“ apăreau cu mare frecvență. După ce le citea, una câte una, Samarin se oprea, rupea hârtia în opt pătrate egale și-i dădea drumul în șanțul de la marginea drumului. Nu era vânt și hârtia se împrăștia pe suprafața apei scurse de pe ogoarele care se dezghețau.

La poarta conacului stătea un paznic. Pentru el, studenții arătau toți ca unul și, când Samarin s-a prezentat ca fiind poetul, nu i-a trecut prin cap că s-ar putea să se întâlnească cu Katia la pavilionul de lângă iaz și paznicul a plecat s-o cheme. Samarin a tras bicicleta până la pavilion, o alcătuire dărăpănată și putredă, luată în stăpânire de mușchi de un verde intens, a rezemat-o de un copac și s-a așezat pe un loc uscat de pe trepte. A fumat vreo două țigări, a urmărit un melc cum îi dă ocol tocului de la gheată și și-a petrecut mâna peste un cuib de urzici până l-a usturat. A ieșit soarele. A apărut Katia, pășind prin iarba udă, necesită, îmbrăcată

într-o haină lungă, maro, purtând pe cap o pălărie cu boruri largi. A zâmbit când a văzut că vizitatorul era Samarin. S-a aplecat și a smuls ceva din pământ. Când s-a așezat lângă el, ținea în mână un buchețel de ghiocei. Samarin i-a spus ce-a pățit poetul.

— N-am voie să mă văd cu dumneata, zise Katia.

— Mi-a dat poeziile lui, îi explică Samarin. Le-am pierdut. Nu erau bune. Am adus altceva să-ți citesc. Vrei o țigară ?

Katia scutură din cap că nu.

— Acum scrii poezii ? îl întrebă.

— N-am scris eu asta, spuse Samarin, scoțând o broșură împăturită din buzunarul interior al hainei. Și nu e poezie. M-am gândit că o să te intereseze. Am auzit că ai de gând să te faci teroristă.

Katia se aplecă înainte și râse.

— Kirill Ivanovici ! Ce prostii spui ! Glumești tot timpul, adăugă ea, dând la iveală dințișori perfect regulați.

— Teroristă. Cum îți sună ? Pentru că trebuie să te obișnuiești cu acest cuvânt. „Terorist.“

— Fii serios ! Fii serios. Ți-am rostit eu vreodată vreun cuvânt despre politică ? Dumneata știi mai bine decât oricine ce ființă cu capul în nori sunt eu. Teroare. Nici nu-mi place să pronunț cuvântul. Doar dacă nu vorbești de vremea când am aprins amândoi artificii în spatele pescarilor la copcă, de Anul Nou. Am trecut de vârsta aceea. Acum mă port ca o doamnă. Modă. Despre asta să mă întrebi ! Îți place haina asta ? Mi-a cumpărat-o *papa* de la Petersburg. Nu-i drăguță ? Destul. Așa.

Katia așeză florile pe treaptă, între ei. Tulpinile erau strivite acolo unde le strânsese ea în pumn. Își împreună mâinile în poală.

— Nu-i de mirare că *papa* nu vrea să te vezi cu mine dacă ai de gând să glumești pe seama mea. Hai, citește, dă-i drumul.

Samarin deschise broșura și începu să citească. A citit vreme îndelungată. La început, Katia l-a urmărit cu acea uimire care se ivește pe chipurile oamenilor când cineva

rostește cu voce tare ceva ce corespunde gândurilor lor celor mai ascunse; la fel de bine ar fi putut fi expresia care se ivește atunci când o persoană face o propunere indecentă altei persoane, pe care o curtează, mult mai devreme decât ar fi de așteptat. Însă, după o vreme, ochii albaștri ai Katiei s-au îngustat și ultima urmă de îmbujorare s-a șters de pe fața ei albă și delicată. Și-a întors capul de la Samarin, și-a scos pălăria, și-a îndepărtat șuvițele blonde, strălucitoare, de pe frunte, a luat o țigară de la el și a început să fumeze încovoiață.

— „În firea adevăraților revoluționari nu există loc pentru nici un fel de romantism, sentimentalism, emoție sau entuziasm“, citea Samarin. „Nu există loc nici pentru ură personală sau răzbunare. Pasiunea revoluționară, care la ei devine o stare de spirit obișnuită, trebuie în orice clipă să fie asociată cu calculul rece. Totdeauna și pretutindeni, revoluționarii trebuie să fie nu ceea ce le-ar dicta imboldurile înclinațiilor lor personale, ci ceea ce impune interesul general al revoluției.“ Ascultă, Katia, la partea asta: „Când un tovarăș e la ananghie, revoluționarul, atunci când decide dacă e nevoie ca acesta să fie salvat sau nu, trebuie să gândească nu prin prisma sentimentelor personale, ci doar luând în considerare ce este bine pentru cauza revoluționară. De aceea, trebuie să se pună în balanță, pe de o parte, cât este de folositor respectivul tovarăș și, pe de alta, câtă energie revoluționară ar trebui consumată pentru salvarea lui, și să se opteze pentru varianta care atârână mai mult în balanță“.

— Ce legătură are acest document ciudat cu mine? întrebă Katia.

— Se zice că există un plan de a ți se încredința un dispozitiv și o țintă.

— Ar trebui să nu te amesteci, zise Katia.

— Nu accepta. Cred că intenția este să fii sacrificată și trecută la pierderi neînsemnate.

Katia râse scurt și subțire:

— Mai citește.

Și Samarin citi:

— „Revoluționarul intră în viața publică...”

Suflând fumul și privind în depărtare, Katia îl întrerupse:

— „Revoluționarul intră în viața publică, a claselor și a așa-zisei culturi și trăiește în ea numai pentru că are încredere în distrugerea ei rapidă și totală”, recită ea. „Nu e revoluționar dacă simte milă pentru ceva din această lume. Dacă este capabil, trebuie să accepte distrugerea unei stări, a unei relații sau a oricărei persoane care face parte din lume – trebuie să rămână la fel de inflexibil față de toate și de toți. Cu atât mai rău pentru el dacă are familie, prieteni și ființe dragi; nu este revoluționar acela care nu poate merge până la capăt.” Poftim. Acum, dacă lucrezi pentru poliție, poți să-ți folosești fluierul.

— Nu lucrez pentru poliție, replică Samarin, împăturind broșura și lovindu-și ușor genunchiul cu ea. Aș fi putut s-o fac pierdută împreună cu poeziile, nu? Ai învățat pe dinafară *Catebismul revoluționarului*. Foarte inteligent.

Își înclină puțin capul în față și se forță să zâmbească, dar nu-i reuși decât o grimasă. Katia își aruncă chiștocul în bălării și se aplecă și ea în față, ca să prindă expresia de îndoială de pe chipul lui, o expresie pe care n-o prea văzuse până atunci. Samarin își întoarse puțin capul de la ea, Katia se aplecă și mai mult, Samarin se răsuci cu spatele, Katia se răsuci după el, o clipă răsufllarea Katiei îi atinse obrazul, pe urmă el își îndreptă spatele și privi în jur. Katia scoase un sunet slab, exprimând dispreț, amuzament și descoperire, toate deodată. Îi puse o mână pe umăr, iar el se întoarse spre ea, privind-o în ochi de foarte aproape. Atât de aproape, încât puteau spune dacă priveau în filamentele irisului celuilalt sau în adâncurile întunecate ale pupilelor celuilalt, și se puteau întreba ce înseamnă fiecare.

— E ciudat, spuse Katia, dar am impresia că, pentru prima oară, te privesc pe tine, cel adevărat.

Vocea îi era una de intimitate, nu o șoptă, ci un murmur leneș, moale, un tors întretăiat. Samarin își plimbă un deget pe puful aproape invizibil de pe buza de sus a fetei.

- De ce-o fi atât de insuportabil? zise Samarin.
- Ce?
- Să privești în ochii celui care te privește.
- Dacă ți se pare insuportabil, zise Katia, nu suporta.
- N-am să suport, răspunse Samarin.

Își lipi buzele de ale ei. Se îmbrățișară cu ochii închiși. Prefăcute, mâinile fiecăruia se plimbau pe spatele celuilalt, cu atât mai cuviincios cu cât se sărutau mai pătimaș. Erau aproape de violență, de dinți și sânge, când auziră un glas strigând în depărtare și Katia îl împinse și rămaseră amândoi privindu-se, respirând adânc și ursuz, ca niște opiomani care și-au risipit, ciorovăindu-se, porția de laudanum.

— Trebuie să pleci, zise Katia, arătând din cap spre brosură. Acolo. Scrie acolo. Cunoști capitolul 2, punctul 21?

Samarin începu să dea paginile, dar, înainte să găsească locul, Katia porni să-l recite, făcând pauze de respirație:

— „Categorია a șasea, și una importantă, este aceea a femeilor. Ele se împart în trei tipuri principale: primul, acele femei frivole, nepăsătoare și insipide, pe care le putem folosi așa cum îi folosim pe bărbații din categoriile trei și patru; al doilea, femeile care sunt pătimașe, dotate și devotate, dar care nu ne aparțin pentru că nu au dobândit o adevărată înțelegere revoluționară, rațională și pragmatică; acestea trebuie folosite la fel ca bărbații din categoria cinci; și, în sfârșit, femeile care sunt de partea noastră în totalitate, adică acelea care au fost complet inițiate și au acceptat programul nostru în întregul său. Pe aceste femei trebuie să le considerăm ca fiind cea mai prețioasă dintre valorile noastre, de al cărei ajutor nu ne putem lipsi“.

Au trecut câteva luni până când Samarin a revăzut-o pe Katia. Într-o dimineață, o așteptă la gară. Universitatea avea o bibliotecă săracă și, la răstimpuri, autoritățile trimiteau de la Penza vagoane de cale ferată mobilate cu rafturi de cărți și mese de lectură, pentru a le oferi studenților acces la lucrările de specialitate. Samarin avea acasă toate cărțile care-i trebuiau, însă în zilele cele mai fierbinți de mai, când

sosea biblioteca feroviară, el aștepta afară. Apăru Katia, îmbrăcată într-o rochie albă, fără pălărie și purtând un ghiozdan mare, aproape gol. Se bronzase și era mai slabă și mai agitată. Arăta ca și cum ar fi dormit prost. Un vânt fierbinte șuiera prin plopii aliniați în spatele gării. Samarin o strigă, dar ea intră în vagonul-biblioteca fără să se întoarcă.

Samarin se așază pe o bancă, pe peronul gării, cu ochii la vagon. Ardea ceva în oraș, un fum negru se răspândea peste acoperișuri. Vântul era atât de puternic și de fierbinte încât anunța o furtună, însă cerul era senin, doar fumul se tot întindea. Samarin stătea pe bancă și urmărea cum vin și pleacă studenții. Banca se afla la umbra acoperișului gării și la adăpost de vânt, însă scândurile din acoperiș începeau să se zgâlțâie cu zgomot. Studenții se mișcau prin nori de praf, cu ochii închiși, femeile își adunau fustele cu o mână, iar cu cealaltă își țineau pălăriile. Samarin simțea mirosul de fum de la incendiu. Copacii fremătau, apoi vuiau ca o cascadă. Când n-a mai rămas nici un student care să aștepte afară, în vânt, Samarin începu să-i numere pe cei care ieșeau. Simțea mirosul de ars. Se adunau nori. Erau groși și el îi urmărea cum se umflă. Nu mai rămăsese nimeni pe peron. Aerul era greu de praf, de fum și ozon. Se făcu foarte întuneric. Cerul era un acoperiș scund. Ultimul dintre studenți ieși în fugă din vagon. Samarin se ridică și-l strigă. Studentul alerga, ocolind vagonul, traversând șinele și pornind-o spre câmp, cu gulerul ridicat. Se întoarse o singură dată și, fără să se oprească, îl privi pe Samarin. Era ca un mesaj din viitor. Văzuse ceva ce nu voia să mai revadă și nu-și dorea decât să-l mai privească o dată pe Samarin în față, pentru a putea spune: „L-am văzut pe Samarin în acea zi“.

Katia era singura care nu ieșise. Samarin intră în vagon. Sala de lectură era pustie și mesele goale, rămăsese doar exemplarul din *Bazele aburului* pe care îl folosisese Katia și niște însemnări de-ale ei. Scrisese o poezie. „*Iubea precum sinucigașii iubesc pământul spre care se îndreaptă în cădere*“, scrisese ea,

*El îi oprește, îi îmbrățișează și curmă a lor durere,
Dar ea se prăbușea la nesfârșit, zvâcnind în zbor pierdut,
Pământul atingând, apoi, murind și recăzând ca la început.*

Samarin închise cartea, se duse la ușa biroului bibliotecarului, lipindu-și urechea de lemnul ei. Vagonul, scuturat de vânt, trosnea atât de tare, încât nu putea desluși nimic. Nu-și dădea seama dacă ceea ce auzea erau șoapte de cealaltă parte a ușii sau erau doar vântul și vuietul copacilor. O rafală adunase nisip și paie și le suflase de-a lungul șasiului vagonului ca pe un torent de șobolani revărsat printre roți. Samarin se îndepărtă de ușă și auzi o femeie care striga. Strigătul venea de afară. Ieși în fugă din vagon în praful de-afară și cercetă peronul cu privirea. Nu era nimeni. Se auzeau clopotele pompierilor în oraș. O auzi iar pe femeie strigând, dar parcă nu de frică sau de plăcere sau furie, ci doar de dragul de-a scoate un sunet, cum face lupul sau corbul. Și se auzea de la mare distanță. O piatră îl lovi pe Samarin în umăr, alta în cap și una în obraz, însângerându-l. Își acoperi capul cu brațele și alergă să se adăpostească sub acoperișul peronului. Vuietul vântului fu acoperit de alt sunet, ca de proiectile revărsate asupra orașului dintr-o ineputabilă pulberărie, și aerul se albi. Vijelia cu grindină a durat două minute, iar când a încetat, frunzele ucise atârnav din copaci ca niște cârpe. Pământul era acoperit de un strat de gheață care-i ajungea până la glezne. Samarin văzu deschizându-se ușa vagonului și pe Katia coborând cu un ghiozdan în spate. Ceva greu trăgea ghiozdanul în jos. Fata își ridică privirea și-l văzu. Samarin o strigă și ea începu să fugă, îndepărtându-se de-a lungul liniei. O porni după ea. Katia alunecă pe gheață și căzu, iar el o ajunse. Stătea în gheață, jumătate pe spate, jumătate pe-o parte. Samarin îngenunche și ea îl privi ca și cum sosise la ea dimineața s-o trezească după nopți și zile de somn. Îi pipăi tăietura de pe obraz și își retrase încet degetul, cu o urmă de sânge pe vârful. Începea să tremure de frig. Îl întrebă pe Samarin:

— Încotro ?

Încotro. Samarin o prinse de mâini și o ridică din gheața care începea să se topească. Era udă și tremura. Ea se îndepărtă câțiva pași, își scoase ghiozdanul din spate, se uită înăuntru, și-l lipi de piept și râse. Samarin i-l ceru. Ea continua să râdă și o luă la fugă de-a lungul căii ferate. Samarin fugi după ea, o prinse de mijloc și ea căzu cu fața în jos. Era puternică și încerca să acopere ghiozdanul cu trupul ei. Samarin se lupta cu ea, încercând s-o întoarcă cu fața în sus, cu gamba ude cufundată în gheață, cu genunchii proptiți de coapsele ei, cu mâinile cercetând sub trupul ei, acolo unde ea își strângea ghiozdanul lipit de pânze. Îi adușese părul și bumbacul ud al rochiei, mijlocul ei delicat și viguros se răsuca în mâinile lui ca un pește. Își strecură mâna dreaptă între coapsele ei și mâna stângă pe pieptul ei și, fără să strige, fata dădu drumul ghiozdanului, se zvârcoli, luptându-se să-i desprindă mâinile de pe trupul ei, iar palmele ei moi și înghețate îi apăsă încheieturile degetelor. El apucă ghiozdanul, se rostogoli și se ridică.

— Dă-mi-l înapoi, spuse fata, rămasă acolo nemișcată, cu ochii la el.

Samarin deschise ghiozdanul. Înăuntru era un dispozitiv exploziv. Îl scoase și-i aruncă ghiozdanul gol înapoi. Katia începu să tremure.

— Mai bine eu decât tu, rosti Samarin.

— Romantic, zise Katia sec. Ai dat greș înainte de-a începe.

— Brațul cu care arunc eu e mai puternic.

— Ai să-l arunci în râu. N-ai să-l folosești niciodată.

— De ce nu ? zâmbi Samarin, cu ochii la pachetul care-i atârna greu în mâini. E un lucru mai bun decât planurile.

Katia se ridică. Pe rochia boțită, gheața topită se prelingea în dăre întunecate. În păr îi atârnavo boabe de grindină. Ea își plecă ochii și începu să-și netezească rochia, apoi se opri și-l privi pe Samarin. Chipul ei își schimbă brusc expresia. Deveni cald, lacom și interesat. Se apropie de Samarin, își lipi trupul de-al lui, îl cuprinse cu brațele și-l sărută pe buze.

— Chiar îți plac atât de mult? întrebă ea.

— Da, răspunse el, lipindu-și gura de a ei.

Katia smulse bomba din mâna lui neatentă, îi puse piedică și-l răsturnă, și fugi înainte ca el s-o mai poată prinde.

Două săptămâni mai târziu, era arestată și acuzată de conspirație pentru săvârșirea unui act de terorism.

Cuprins

Bărbierul și culegătorul de fructe	20
Mutz	40
Balașov	54
Pușcăriașul	62
Anna Petrovna	74
Văduva	107
Soțul	116
Matula	149
Tribunalul	165
Fluviul	177
Grădina Albă	185
Ogoarele	210
Legiunea	222
Înăuntru	233
Afară	238
Cauze	249
<i>Avahi</i>	255
Cântece	263
Roșiii	269
Canibalii	282
În Rai, pe întuneric	289
La execuția lui Mutz	297
Locomotiva	318
Natura poverii	327
Declarații	335
	385

Cererea lui Samarin	350
Capcană pentru demoni	357
Calul de dar	362
Între lumi	370
<i>Mulțumiri și note</i>	381